

He should pay five oxen in its stead

חמשה בקר ישלם תחתיו –

OVERVIEW

The גמרא is discussing the meaning of the duplicity of שור ושה. One suggestion is that the תורה could have written תחתיו וארבע צאן תחתיו, instead of writing חמשה בקר ישלם תחת השור וארבע צאן תחת השה. Our תוספות explains how we would then know which payment is for which animal.

ומסברא הוה ידענא¹ דחמשה בקר קיימא אשור² וארבע צאן קיימי אשה:

And we would have known logically that the payment of five בקר apply to the ox (who is a בקר), and the payment of four צאן apply to the sheep (who are צאן).

SUMMARY

Logic dictates that for selling a שור one pays for a שור, not for a שה; and vice versa.

THINKING IT OVER

Can we say that when תוספות writes ומסברא הוה ידענא he is referring to the גמרא later³, which states; אמר רבי מאיר בא וראה כמה גדול כח של מלאכה שור שביטלו ממלאכתו חמשה שה שלא ביטלו ממלאכתו ארבעה אמר רבן יוחנן בן זכאי בא וראה כמה גדול כבוד הבריות? שור שהלך ברגליו חמשה שה שהרכיבו על כתיפו ארבעה

¹ The complete פסוק reads; ויגב איש שור או שה וטבח או מכרו חמשה בקר ישלם תחת השור וארבע צאן תחת השה.

² The שור is from the בקר family, and the שה is from the צאן family; if the תורה would write תחתיו חמשה בקר ישלם תחתיו, it obviously refers to the שור who is a member of the בקר family (but not to the שה who is a member of the צאן family), and the same is true for וארבע צאן תחתיו. It would not make any sense that for טבחה ומכירה of a בקר (or שה) he should pay five (four) צאן (or בקר).

³ עט"ב.